

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 8 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratne inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krono, za četrto leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Obiski na ruskem dvoru.

Prišlo je poročilo, da obišče v kratkem času italijanski kraljevi par ruskega cara. Ta vest je prišla precej nenadoma; kedaj se je že govorilo, da sprejme ruski car srbsko kraljevo dvojico v avdijenci, da sprejme bolgarskega kneza, in celo, da se pri njem snidejo vsi trije slovanski vladarji, da se posvetujejo o položaju na Balkanu in razlože visokemu svojemu zaščitniku sedanje razmere. Kako blagodejno bi nedvomno to delovalo na razvoj balkanskega vprašanja! Položaj bi se razbistril, car bi dobil globlji vpogled na žalostno usodo macedonskih in drugih Slovanov, ki ječe še vedno pod turškim gospodarstvom, in njegova beseda bi storila konec vsakojakim krutostim. A iz vsega tega ne bo nič. Jugoslovanski vladarji se ne snidejo pri carju; kaj je temu vzrok, ni gotovo, a slutiti se da marsikaj. Zdi se, kakor bi bili jugoslovanski vladarji drug drugemu zavidni. Zlasti črnogorski knez se je čisto odtujil svojemu vzvišenemu poklicu delovati v blaginjo slovanskega plemena ter zahteva vedno, da se na položaju na Balkanu ne izpremeni ničesar. Istotako je preveč zaverovan v svojega zeta, italijanskega kralja ter je namenjen podpirati laške interese na Balkanu v kljub temu, da bi pri tem slovanska stvar trpela mnogo škode. Bolgarskemu knezu narod ne zaupa, in se tudi vladar sam ne briga mnogo za usodo svoje dežele. Srbski kralj pa ima v rodbini ne srečo; mati Natalija ga je baje očrnila na ruskem dvoru.

Tako se je zgodilo, da bode italijanska kraljeva dvojica prehitela jugoslovanske vladarje ter mestu njih. Šla v poset k „belemu carju“.

Tega obiska, kakor tudi onega nemškega cesarja — saj se je tudi govorilo, da obišče naš cesar za gotovo Nikolaja — Slovani ne moremo biti veseli. S tem posetom bo zadobila italijanska vlada še večji vpliv na balkanske razmere, ki bo gotovo škodljivi slovanskim težnjam na Balkanu.

Kralja Emanuela bodeta spremljala tudi ministrski predsednik in zunanji miniter, zato je gotovo, da se bode razpravljalo o raznih političnih stvareh. Da bode pa med drugim balkansko vprašanje gotovo v prvi vrsti na dnevnem redu je več kakor gotovo, saj to vprašanje razburja še vedno duhove, in je tudi glavna točka, za katero se zlasti zanima italijanska vlada. Saj je znano, da obračajo Italijani pohlepno svoj pogled na albansko ozemlje, pravtako pa italijanski vladi gotovo ni neznano, da bode Rusija pri reševanju balkanskega vprašanja imela glavno besedo; in zato je prav verjetno, da se je italijanski kralj baš iz tega vzroka odločil na dolgo pot.

Saj to mu že smemo priznati, da je toliko dalekoviden in moder, da ve, koliko mu utegne koristiti rusko prijateljstvo. Ako pa bi sam ne bil toliko bister, ima ministre, ki tudi včasih vodijo vladarska pota.

Pri tem posetu pa se moramo tudi nehoti spominjati poroke črnogorske princezinje Jelene s sedanjim italijanskim kraljem. V spomin se nam skoraj nehoti vrti vprašanje, ni li morda

ruski car sam provzročil, da se je sklenila ta zveza, ali da je bil če ne glavni, pa vsaj po stranski činitelj pri tem diplomatičnem koraku. Da ta poroka ni bila samo ljubezenska zveza dveh src, temveč, da je imela tudi druge globlje, četudi bolj prozajčne vzroke, to že smemo verjeti.

Sicer pa naj si bode temu že tako ali tako, dejstvo je, da bode pri posetu laškega kralja na ruskem dvoru igrala politika važno vlogo. In mi kot Slovani in avstrijski patrijotje moramo le obžalovati, da se tudi naš cesar ne odpravi v pohode k ruskemu „batjuški“. Nemški cesar Viljem, in menda tudi laški kralj, se kar vsilujeta mogočnemu svojemu tovarišu na prestolu, med tem ko se častitljivi naš monarh ne mara siliti v ospredje, da bi obiskal sosednjega vladarja, zlasti še zato, ker je tradicionalna naša diplomacija iz vzrokov, ki so brez dejanske podlage, in iz znanega strahu pred „panslavizmom“, hladna, da ne rečemo, naravnost sovražna, napram vsemu, kar diši po ruščini.

Ker smo že ravno pri naši monarhiji, ozrimo se malo na razmere v Bosni in Hercegovini, ker sta te dve deželi tik Albanije, katero smo malo poprej omenili. Tako smo zopet pri albanskem vprašanju, a sedaj razmotrivajoči ga z ozirom na našo monarhijo.

Da vladajo v Bosni in Hercegovini, teh dveh od naše države zasedenih deželah, prav žalostne razmere, je večidel tajnost, ki je neznana ne le zunanjemu svetu, temveč celo na Dunaju, ker jo bosanska vlada skrbno prikriva. A dejstvo je, da narod tam doli gine in trpi pod silnim pritiskom, da ljudstvo strada, in da je usoda teh dveh dežel prav tako žalostna kakor je bila pod turško vlado. Dejstvo nadalje je, da evropske države niso pri volji dovoliti Avstriji, da bi si pridružila za vedno zasedeni deželi. Zato je mogoče, da se ob priliki, ko se bo reševalo balkansko vprašanje, umeša vmes tudi bosansko ljudstvo, ki se bode hotelo osloboditi avstrijskega gospodstva — in potem se zna zgoditi, da bode Bosna in Hercegovina izgubljena za našo državo, in da pride z Albanijo vred pod drugega vladarja, morebiti ravno pod laškega kralja, ki hoče že sedaj pravočasno obrniti vodo na svoj mlin. To dokazuje njegov nameravani obisk.

Kakor smo rekli, mi tega poseta, kakor tudi onega nemškega cesarja, ne moremo biti veseli. Mi vidimo, kakšna mrznja, kakšno besno sovraštvo vlada med laškimi, zlasti pa še med nemškim narodom, do vsega, kar je slovanske krvi, in zato bi želeli, da obrne ruski car vso svojo prijaznost, vse svoje simpatije nedeljene slovanskim plemenom in njihovim vladarskim hišam. Mi vroče želimo, da car zastavi vse svoje sile in ves svoj vpliv v to, da se ne zatirajo slovanski rodovi, mi koprimo po trenutku, ko bode ruski car prešinjen edino z duhom slovanske celokupnosti. To bi bil dolgo zaželeni, od vseh slovanskih src težko zaželeni čas, to bi bilo vstajenje vesoljnega slovanstva.

Naše rodoljubje.

Nekoliko let je tega, kar so se začeli oglašati pravični glasovi zoper takozvano publo rodoljubje. V našem javnem življenju je bilo mnogo ljudi, ki so smatrali za velikansko zaslugo že to, da so Slovenci in da se drže slovenstva. Smatrali so se za slovanske rodoljube, in kakor taki so hoteli veliko veljati v javnem življenju; zadovoljevali so se s tem, da so se priznali za Slovence, kar pa ni bila nikakršna zasluga, saj niso drugače z nobeno stvarjo pripomogli k uspehu političnega, gospodarskega in kulturnega življenja naroda slovanskega.

Prve pritožbe zoper takšno vrsto rodoljubov so se oglasile z odkritosrčno narodnih krogov katerim je te pritožbe narekovala težnja, da bi bil pojem slovenstva, pojem pripadnosti k narodu, pojem rodoljubja nekaj trdnega in gotovega, nekaj, kar bi napolnjevalo vso dušo človekovo ter navdajalo vse pojave njegovega življenja.

Toda to iz rodoljubja izvirajoče prizadevanje je naletelo na odpor pri onih, katerim so vzneseni pojmi o slovenstvu in o narodnih dolžnostih tuji in brezpomembni. Z vso silo svojega zasmehovanja so napadali vse te pojave in težnje, da jih spravijo ob veljavo. Večinoma, žalibog, se jim je to posrečilo. Našli so se ljudje slabotnih duš, nestalni in slabi, ki so se umikali iz vsega dejanskega slovanskega življenja, umikali vsem skupnim težnjam, ter živeli le za samosvoje ideale in ostajali narodnosti zvesti le v toliko, da so zapisali k svojemu imenu drobno opombo: materinski jezik slovanski.

In tako se imamo zahvaliti nekaterim pre-pametnim možganom in napadom raznih novih strank, da preti velika nevarnost, da bode oškodovano najvišje in najdražje naše imetje.

Žalibog, da posebno v dušah nezrelih, mladih ljudi to opažujemo, to je, v ednem delu našega dijaštva in našega delavskega ter obrtniškega naraščaja. Najbolj se to vidi na dijaštvu, temu pomladku našega naroda, katerih srca bi morala utripati za prerojenje narodnega življenja. V dijaštvu je največ razsajala ta kuga, največ pod vplivom svetovne (kozmpolitične) filozofije. Ta struja je odtegnila mnogo dijaštva narodnim idealom.

In kako je z našo delavsko in obrtniško mladino, katera ima za seboj socijalistične vzgoje? Popolna puščava, v kolikor se človeško bitje more spremeniti v puščavo.

Na vse to smo dosedaj gledali pri nas čisto mirno in ravnodušno. Razun nekaterih časnih pritožb puščali smo trditve, da je narodnost in rodoljubje nemoderno, zastarelo in smešno. Puščali smo, da je naša mladina zavživala ta strup, puščali smo, da so neznajni ljudje izkoriščali ta položaj.

In še le, ko nam je zopet enkrat prišlo v glavo, da pogledamo nekoliko čez mejo k drugim narodom, zagledali smo, kako se veliki in močni narodi krepko in pogumno boré zoper zavrtnega sovražnika mednarodnega kozmpolitizma, zagledali smo, s kakim navdušenjem in prepričanjem branijo bitstvo svojega naroda, nedotakljivost njegove posesti, celoto svoje domovine. In to vidimo pri narodih, močnih in velikih, ki

imajo za seboj stoletja neprestanega razvoja. Vidimo, da se vsa Francija pod zastavo narodnostne ideje bori za domovino, za republiko, za obstanek naroda proti kozmopolitizmu.

Tudi mi imamo domovino, ki je naša, tudi mi smo samosvoj narod. In danes je skrajni čas, da zapustimo dosedajno brezbržnost in počasnost, danes je skrajni čas, da vzdignemo zopet visoko zastavo slovenskega narodnjstva.

Naša domovina, naša narodnost in misel naše državne samostalnosti, ta troedina skupina bleščečih se idealov mora postati zopet naša strast in naša ljubezen. Mora se globoko vsesati v naša bitja, in krepko biti z vsakim utripom naših src, z močnim, žgočim ognjem mora razgrevati vsaki naš gibljaj. Pri tem je lahko vsakdo dober katoličan in zastopa lahko tudi gospodarske težnje socializmov.

Rodoljubje, polno navdušenja, požrtvovalnosti in dejanj bodi naša plemenitost! Hvaležnost naroda bodi nam čez vse rede, častne primke in premoženje! Naša narodna borba bodi obrnjena proti vsemu, kar je v opreki in v nasprotstvu z našo narodnostjo. Bodimo odločni in močni v svoji sveti ljubezni do slovenske domovine. Ta ljubezen naj nas navda s delavnostjo in požrtvovalnostjo. Tako oboroženi pojdemo v boj — in zopet zmaga slovensko narodnjstvo, ki pozna le edno samo zastavo:

Slovensko trobojnico!

Celjske in štajarske novice.

(Deželnozbornske volitve na Štajarskem) se vrše najbrže meseca aprila drugega leta. Isti čas bo voliti svoje zastopnike v deželni zbor tudi Koroški, Zgornji in Spodnji Avstrijski.

(† Major Jožef Kopp.) V četrtek dopoldne se je pripetil v Lipnici jako nesrečen slučaj. Jožef Kopp, major v pokoju, ki je bival dolgo let v Celju, se je sprehajal ob železniškem tiru; ker je videl, da prihaja vlak, je hotel tir preko račiti in oditi raz ozko stezico ob njem, a po nesreči se spodtakne in pade. V tem hipu pride vlak in povozil majorja. Glavo je odtrgal od telesa, ostalo truplo pa je bilo strašno razmesarjeno.

(Iz državnega proračuna.) Državni proračun za leto 1902 izkazuje državnega doneska za zgradbo lesenega mostu čez Dravo med Marenbergom in Vuhredom 10.000 kron, za preložitve goriške državne ceste pri Trbižu 27.000 kron, za uravnavo Drave na Koroškem 14.000 kron, za uravnavo Save na Kranjskem 152.090 kron, dalje za zidanje telovadnice pri mariborskem učiteljskišči 24.000 kron, za napravo tobačnega skladišča v Celovcu 50.000 kron in za notranjo opravilo okrožnega sodišča v Mariboru 140.600 K.

(Zboruje se premalo.) Rodoljub nam piše: Da je pri nas v narodnem oziru še vse tako hladno, da je ljudstvo nezavedno ter se klanja vsemu, kar diši po tujinščini, je vzrok tudi to, da se pri nas premalo zboruje. Ljudstvu se mora govoriti, ga izobraževati, da dobi pravi pojem o našem narodnem življenju; ljudstvu je treba navdahniti narodni ponos, da se zaveda svoje narodnosti, povedati je treba, da smo Slovenci narod, ki nas ni treba biti sram pred svetom; dokazali smo že često svoje zmožnosti, pokazali smo dovolj, kaj premore slovenski meč in slovenski um. Zato pa voditelji naroda, navdušujte ga in kažite mu pot narodne zavednosti.

(Duhovniške vesti.) Prestavljena sta gg. kaplana: J. Jančič iz Konjic v Majšberg, Jak. Krajnc iz Vranskega v St. Peter v Sav. dolini.

(Učiteljska vest.) Franc Vrečko, nadučitelj v St. Ilju pri Turjaku je imenovan nadučiteljem na okoliški šoli Slovenjgradec. Ta šola je utraktivistična! Gdč. Marjanca Vrečko, absol. učit. kan. didatinja, je nastavljena kot učiteljica v Podgorju blizu Slovenjgradca.

(Osnovno zborovanje društva „Vrtnar“) v Vrbi, vrši se dne 27. oktobra 1901. popoldne ob 4. uri v prostorih gostilne Jos. Žager. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govor o varstvu dobrega glasu naših pridelkov. 3. Poučljiv govor o kmetijstvu sploh. 4. Predlogi in nasveti. Med posameznimi točkami poje iz posebne prijaznosti pevsko društvo „Elinost“ iz Žalca. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Sav. učit. društvo) bo zborovalo v četrtek, dne 24. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne na Gomilskem s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Predavanje gosp. Jakšeta: „O narodno umetni slovanski glasbi ter nje najvažnejših zastopnikov“. 3. Predlogi in nasveti. Ker po zimi to društvo ne bo nič zborovalo, vabi k temu zborovanju vse člane najvljudneje odbor.

(Nemška šola v Šoštanju) „Šulferajn“ je sklenil za ustanovitev nemške šole v Šoštanju dati 6000 kron; ker se je že poprej več let nabiralo za to šolo, znaša že vsota, ki je odmenjena za pomemčevanje v slovenskem trgu nad 12.000 kron. Šoštanjski Slovenci store prav, da prično zgodaj delovati v tem smislu, da se ni eden otrok slovenske matere ne vpiše v šulferajnsko šolo, kadar bode dozidana.

(Na Paki pri Vitanju) so bile dne 8. t. m. občinske volitve, pri katerih so prišli v odbor naravno sami Slovenci. Par nemškutarjev se je potikalo okrog domačih mož, da jim niso šli na limanice, jim služi gotovo v čast. Odobravati pa ne moremo, da ednega prejšnjega odbornika samo zato niso volili, ker je naprednega mišljenja. Kaj je to štajarska sloga?

(Kužna griža) se je pojavila v kozjanskem okraju v obilni meri, posebno v gornjem delu kozjanskega okraja prav hudo razsaja. Ta kužna griža zahteva mnogo žrtev v kozjanskem, šmarškem in celjskem okraju.

(Šmarje pri Jelšah) Dne 13. t. m. je zborovalo v Šmarju ondotno politično društvo; na shodu je poročal poslanec Žizkar o dogodkih v državnem zboru. O Körberjevem ministertvu je omenil, da skrajno natančno varuje takozvano „nemško narodno posest“, in da slovenski poslanci vsled tega ne morejo v narodnem oziru ničesar doseči. — To je res prav lepo tolažilo za nas; ako si poslanci ne upajo ničesar doseči, da bi si pridobili kaj v narodnem oziru, naj skrbje vsaj, da ne izgubimo tega, kar imamo. To jim polagamo prav resno na srce, saj slučajev je dovolj, v katerih imamo Slovenci zaznamovati izgube.

(Iz Ptuja) Pred kratkim je prosilo za mesto adjunkta pri o. kr. davčnem inšpektoratu več Slovencev, med njimi celo eden, ki je bil pripravljen preseliti se na lastne stroške. A mesto ni bilo oddano nobenemu slovensčine zmožnemu uradniku, temveč je bil na to mesto poklican Nemec. Kje je tu pravica? Domači uradniki morajo v tujini samovati, k nam pa pošiljajo uradnike, ki niti ne umejo davkoplačevalcev. V takšnih slučajih so pač naši poslanci poklicani, da krepko posežejo vmes in se zanimajo malo, kaj počenja deželno finančno ravnateljstvo.

(Radi uravnave Pesnice.) Dne 16. t. m. se je odpeljala na Dunaj deputacija, sestojeca iz načelnikov okrajnih zastopov v Ormožu, Ptuj in St. Lenartu ter občinskega predstojnika iz Vilkomu v imenu poškodovancev iz mariborskega okraja. Ta deputacija se je predstavila v spremstvu državnih poslancev Robiča in Ploja ministrskemu predsedniku in poljedelskemu ministru s prošnjo, naj vlada pomaga tistim, katerim je Pesnica napravila letos veliko škodo, in naj prične tudi z uravnavo te reke, ker deželni odbor tega ne izvrši.

(Dijaka ustrelil.) Poročali smo, da je bil nedavno v bližini Središča ustreljen vsenučilišni dijak Feliks Stampfl, nečak g. dr. Špešiča. Ustrelil ga je lovec Jož. Petek, oče devetih otrok, kakor je trdil, po neprevidnosti. Petek je bil vsled tega dne 15. t. m. pred mariborskim okrajnim sodiščem obsojen na dva mesca strogega zapora, poostrenega z ednim postom vsak teden.

(Ljutomer) V tukajšno šolo realko se bodo sprejemali učenci v ponedeljek, dne 4. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v šolski sobi na glavnem trgu. Vsak na novo vstopivši učenec naj s seboj prinese zadnje šolsko naznanilo, oziroma spričevalo od dotične šole.

(Mariborsko porotno sodišče.) Za četrto letošnje zasedanje porotnega sodišča v Mariboru je bil imenovan predsednikom R. Greistörfer, njegovim namestnikom pa deželno sodni svetniki dr. A. Fohn, dr. J. Pevec in A. Morocutti.

(Potres.) Iz Ljubnega (Leoben) se poroča, da so dne 17. t. m. zvečer čutili ondi trikratni potresni sunek, spremljan s podzemeljskim bobnenjem.

(Sodni tolmač.) Gospoda Tomaža Mlakarja v Gradcu so odstavili od službe sodnega tolmača v Gradcu. Na njegovo mesto najbrže ne bodo vzeli nikogar; saj ni potrebno, ako si naši ljudje ne upajo vlagati slovenskih vlog.

(Štajarska kmetijska družba) je imenovala svojim tajnikom g. Frana Juvana, doslej ravnatelja kmetijske šole v Hlebu na Češkem. Juvan je Korošec, in je nekaj časa služboval tudi pri koroški kmetijski družbi.

Poročilo

o rednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“, kateri se je vršil v četrtek, dne 17. oktobra 1901, ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju. Zborovanje je vodil predsednik gospod Mihael Vošnjak.

Prisedši na svoje poročilo pravi predsednik, da smemo povsem zadovoljni biti z onimi posojilnicami, ki so v naši „Zvezi“, ker nam redne revizije, ki se vrše po revizorju g. Fr. Joštu, jamčijo za pravilno uradovanje pri istih.

Za koroške članice je priredila „Zveza“ dne 29. avgusta t. l. zopet posebni poučni shod v Celovcu zaradi tega, ker je zastopnikom koroških posojilnic zaradi velike oddaljenosti težko prihajati k rednim občnim zborom. Shod je bil prav dobro obiskan, in je upati, da bode obrodil obilo sadu.

Glede zakona o obligatorični reviziji posojilnic, kateri je bil v poslanski zbornici državnega zbora že sprejet, in ki pride ravno na današnji dan, ko se vrši prva seja gosposke zbornice, v v isti do rešitve, je napravila „Zveza“ peticojo, naj bi gosposka zbornica dotični zakon potrdila nespremenjen, da se zamore potem čim prej predložiti cesarju v potrjenjenje. Ako cesar zakon potrdi, kar smemo opravičeno pričakovati, potem bode izdala vlada že izvršilne prepise k istemu, in kadar se objavijo tudi isti, bode potreba zopet spremeniti pravila „Zveze“ tako, da bomo mogli zaprositi za koncesijo za revizijski posel po novem zakonu.

Po uveljavljenju tega zakona se bode „Zveza“ po izvanrednem občnem zboru morala nekoliko preustrojiti in je upati, da bodejo pristopile potem naše „Zveze“ še nekatere posojilnice, ki dosedaj niso bile član še nobene zveze. Na ta način bode tudi „Zveza“ čim dalje močnejša in bode tem boljše izpolnjevala svoje, po pravilih jej dane dolžnosti. (Dalje prihodnjic.)

Druge slovenske novice.

(Nepotrjen zakon.) V kranjskem deželnem zboru sklenjenega zakona, s katerim se deželnim uradnikom odreka pasivna volilna pravica, vlada ni predložila v najvišje potrjenje.

(† Jakob Alešovec) V četrtek dne 17. t. m. je umrl v Ljubljani v deželni bolnišnici gospod Jakob Alešovec, slovenski pisatelj in časnikar v 58 letu svoje dobe. Mnogo zaslug v narodnem oziru si je pridobil z izdajanjem humorističnega lista „Brenčelj“. Bil je svoj čas najdelavnejši slovenski časnikar, ki je urejal tudi „Slovenca“ in pisal „Novice“. Izmed njegovih spisov omenjamo: „Kako sem se jaz likal“, „Ne v Ameriko“, „Jama nad Dobrušo“, „Ljubljanske slike“, „Petelinov Janez“ i. dr. Napisal, ali poslovenil je več veseloliger, n. pr. „Krojač Fips“, ki se še zdaj igrajo po naših odrih. Mnogo je pretrpel radi narodne stvari po ječah, ki so mu oslabile oči. Zadnji čas je živel v velikem siromaštvu. Umrlemu slovenskemu delavcu in trpinu čast in priznanje!

(Občni zbor slovenskega umetniškega društva) v Ljubljani bo dne 27. t. m. v ljubljanskem „Narodnem domu“.

(Iz državnega proračuna.) V proračunu za leto 1902 se nahajajo za Kranjsko tudi sledeče postavke: Za preložitve zagrebške državne ceste pri Studencu 22.000 kron; za tlakovanje Dunajske ceste v Ljubljani 10.000 kron, za preložitve Karlovske ceste pri Kandiji na Dolenjskem 14.000 kron, za uradno poslopje v Novem

mestu 10.000 kron, za pot na Pokluko 10.000 kron, za juščno poslopje v Ljubljani 400.000 kron, za notranjo upravo tega poslopja 14.000 kron, za uradno poslopje v Radovljici 2835 kron, za nakup poslopja v Kranjski gori 11.112 kron.

(Mrtvo truplo) so našli v Ljubljani blizu papirnice v Vevčah, ki je najbrže truplo hlapca M. Žerovnika, ki je bil v službi pri nekem mlinarju v Zalogu pod Ljubljano.

(Požar.) Dne 13. t. m. je gorelo pri posestniku J. Smukavcu v Dovjem na Gorenjskem. Škode je 3200 kron.

(Na Savi) potegnili so iz Save 18letno Fani Koprivnikar iz Litije, ki je pred mesec dni izginila od doma. Jeli ponesrečila ali je šla prostovoljno v smrt, ni znano.

(Ljudsko knjižnico) bodo osnovali v Šmihelu pri Novem mestu, in se vrši ustanovni shod dne 20. t. m.

(Razstava krompirja.) Kmetijska šola na Dolenjskem priredi dne 10. novembra t. l. razstavo raznih vrst krompirja v Kandiji. Šola na Grmu bo razstavila 24 vrst krompirja in privedila ob tej priliki pouk o vrednosti novih vrst krompirja, zlasti kar se tiče rodovitnosti in trdnosti proti boleznim.

(Vjet cigan in morilec) Cigana B. Helda, brata Sim. Helda, ki je bil minulo jesen v Novem mestu obešen, morilec nekako pred poltretjim letom blizu Krke s sekuro ubitega kmeta, so dne 15. t. m. pritirali v novomeško ječo. Zasačila ga je blizu Ogulina hrvatska žandarmerija. Cigan, ki je zakrivil še mnogo več hudobij nego njegov brat, je kakih 30 let star, majhen in slaboten. V ječi je uklenjen na rokah in nogah, da jo nevarni hudodelec ne popiše.

(Naroden shod) je imela Ciril-Metodova podružnica za Pliberk in okolico na Koroškem v nedeljo, dne 13. t. m. v Globasnici. Udeležba je bila velika, in navdušenje tudi. Govorilo je šest govornikov; ter so govorili napravili globok utis. — Tako je prav!

(Novo mestno pokopališče) v Celovcu vzbuja veliko zanimanje. Nemški nacionaisti ne marajo na noben način, da bi se ga blagoslovilo.

(Učiteljska vest) Na slovenski šoli v Št. Jakobu v Roži na Koroškem je razpisano mesto učitelja do 26. oktobra t. l.

(Otvoritev železnice Trst-Porečje) dne 1. decembra t. l. Najprej se otvori proga Trst-Buje.

(Krojaška zadruga) v Gorici se lepo razvija. Ako primerjamo letošnji promet z lanskim, vidimo, da se je slovensko ljudstvo vedno bolj poprijemlje. Povprečno se vsak dan proda od 500 do 600 kron. Radi solidnih cen so tudi Italijani začeli zahajati vanjo.

(Otrok zgorel) Neka M. Jazbec iz Dornberga na Goriškem je pustila svojo triletno hčer samo pri ognju ter šla iz hiše. Deklici se je vžgala obleka in je bila tako opečena, da je v silnih mukah umrla.

(Nova slovenska šola v Istri) Te dni se je v Vabrigi v Istri odprla nova šola družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Oduševljenje na roda je bilo nepopisno.

(Laški poslanci v državnem zboru) bodo seveda v opoziciji, ker se sistem vlade proti Lahom ni spremenil. Kaj neki bi radi imeli laški poslanci od vlade, da bi jo potem podpirali? Morda bi bili zadovoljni, da se vsaj Trst z okoličnimi priklopi Italiji.

Dopisi.

Iz Teharjev. Kakor je že zadnjič cenjena „Domovina“ svojim čitateljem poročala, so sedaj naše občinske volitve končane, in bomo videli, kako nam bode po sili do večine prišla štorovska stranka pravična, in kako bode z našim premoženjem, ki pripada le nam posestnikom, gospodarila.

Ravno tako smo tudi radovedni, kako se bodo štorovske tovarne službenici, kot občinski odborniki v našem novem odboru vedli. Upamo, in se tudi nadajamo, da bodo vselej in vsikdar pred očmi imeli, da so izvoljeni od naših — če ravno kratkovidnih in zapeljanih slovenskih volilcev, in da so dolžni njihove koristi v občinskem zastopu v smislu pravičnosti in poštenosti zastopati. Tudi ne smejo nikdar pozabiti, da leži občina Teharje na slovenski zemlji.

Sicer pa nam bodi v tolažbo, da se nam ne bode od njih nobena krivica delala, ker imamo v sedanjem odboru poleg novega župana in nekaterih kmetijskih odbornikov, kateri so sicer večinoma od štorovske stranke izvoljeni, ki ne bodo in ne smejo nikdar pozabiti, da so le slovenski kmetje in da so od slovenskih mater bili rojeni — še naših dobrih, neustrašljivih in poštenih osem zastopnikov, kateri bodo svoji nalogi kos, in kateri ne bodo nikdar pripustili, da bi se kakova nakana v našo škodo izpeljala.

Zaradi tega mi slovenski volilci pač še posebno našim, od nas izvoljenim zastopnikom na srce polagamo, da se vselej kakor eden moč za vsako pošteno in pravično reč v naš blagor potegnemo, in da vsak naskok nasprotnih strank odločno in pogumno odbijejo.

Čeravno so nam zadnje občinske volitve v veliko sramoto, vendar pa ne smemo radi tega obupati in poguma izgubiti, ker to je le skušnjava za nas.

Marsikateremu volilcu se bodo do prihodnje volitve oči odprle, da ne bodo več našim nepoboljšljivim odpadnikom na limanice šli, pa naj si jih že s pijačo, ali na kak drug način k izdajalstvu zapeljujejo.

Torej, predragi teharski volilec, prizadevajmo si v prihodnje, da operemo ta madež, ter prihodnjič volimo same slovenske moče v občinski odbor.

Ne verjemite pa, kar stari Kovač trdi, da je občina teharska slovenstvu za vedno iztrgana, in da ne bodemo nikdar več zmagali. To je lažljivo strašilo, in smete vsikdar takemu lažnjivemu Kljukcu v obraz povedati, da bode čez tri leta vihrala vópet slovenska zastava v stolpu sv. Stefana.

Naša sveta dolžnost pa je tudi, da se vsi kot pripomočka poprimemo prekoristnega, če ravno zdaj dremajočega „Katoliškega slovensk. političnega društva“, katero bode imelo gledati, da nam bode priskrbelo za vsaki prirejeni shod dobrih g. govornikov, kateri nas bodo z raznimi poučljivimi govori v naš občni blagor napeljevali in to v gospodarskem, narodnem in političnem oziru.

Radgona. Ali smo še v Avstriji? — Pri zborovanju nemške ljudske stranke v Radgoni dne 6. t. m. je bila seveda Radgona v zastavah, in bo tudi vsakdo uganil, da so imele „frankfurtarce“ prvo in častno mesto. Dan poprej je namreč župan Kodolitsch poslal svojega občinskega uradnika k hišnim posestnikom z ukazom naj se zastave izobesijo, a strmite — cesarske se pa naj ne izobešajo. In res si zastonj iskal v celem mestu le eno cesarsko zastavo! Ograjeno je bilo vse, razun več hiš, v katerih še tudi stanujejo avstrijsko misleči prebivalci, v črno-rudeče-žolte cunje, da si misli kakor bi se daleč v „rajhu“ nahajal. Vprašamo torej: ali smo še v Avstriji? Kaj bi se sploh zgodilo v kateri drugi kulturni ali nekulturni državi? Ali ni kaj takega žaljenje Veličanstva? Vprašamo tudi, ali za Nemce ni kazenskega zakona? Ko je pred nekaj leti tukajšnji rodoljub izobesil slovensko trobojnico, je bil tako hudo kaznovan, akoravno je naša slovenska zastava od samega cesarja potrjena, a ni smela vihrali. Nemške „frankfurtarce“ pa, ki so zgolj izdajalsko prusovske, imajo že predpravo pred cesarskimi, in se na avstrijskih tleh že takorekoč avstrijska zastava prepoveduje. Res daleč smo že prišli v ti nesrečni Avstriji! Zatorej Slovani, pozor, bo dimo pripravljene, da zopet kakor že rešimo Avstrijo!

Politični pregled.

(Zasedanje državnega zbora) se je v četrtek začelo; bile so že tri seje, v četrtek, petek in danes. Poročilo prinesemo prihodnjič.

(Avstrijski državni zbor) se loči po narodnostih in strankah tako, najprej slovenske stranke: 53 Mladočehov, 19 konservativnih veleposestnikov, 5 čeških agrarcev, 5 čeških narodnih socialistov, 65 Poljakov, 4 člani poljske ljudske stranke, 6 radikalnih Malorusov, 13 članov hrvatsko-slovenskega kluba, 16 članov slovenskega radikalnega kluba, 5 članov slovenskega naprednega kluba, 4 Slovenci, 1 Srbi, 1 armenski Poljak iz Bukovine. Vseh skupaj je 192 slovan-

skih poslancev. Nemške stranke: 29 članov centroma, 27 krščanskih socialistov, 3 člani srednje stranke, 30 ustavovernih veleposestnikov, 30 poslancev nemške napredne stranke, 3 divjaki te stranke, 4 nemški agrarci, 47 pristašev nemške ljudske stranke, 6 divjakov te stranke, 20 Vsenemcev, slednjič je še 18 Lahov, 5 Rumunov in 10 socijalnih demokratov.

(Državni proračun) za leto 1902 kaže 848.413 kron preostanka. V primeri z minolimi letom se je državna potrebsčina zvišala za 43.945.600, pokritje pa za 43.968.772 kron. Ker pa znaša nova državna žganjarija 19.200.000 kron, se je potrebsčina pomnožila le za 24.7 milijonov. Pri teh stroških je uštetih že 8.7 milijonov obresti od posojila za nove železnice. Melioracijski zaklad (za uravnavo rek, izsušenje močvirij itd.) se je zvišal od 2%, na 4 milijone kron. Direktni davki se pomnože za 6.9, indirektni za okrog 4 milijone kron.

(Slovenske stranke v državnem zboru) se bočejo zružiti k skupnemu postopanju zoper Vsenemce. Pripadali bi k nji tudi Poljaki, a le v širjem smislu. V ožji zvezi bi bili Čehi, Malorusi, Slovenci, Hrvatje in Srbi. Ta ožja zveza bi štela 130, širja pa 192 poslancev. O tem so razpravljali v soboto.

(V češkem deželnem zboru) so stranke razvrščene tako: 66 Mladočehov, 6 Staročehov, 22 čeških agrarcev, trije češki radikalci; potem 20 nemških naprednjakov, 14 pristašev ljudske stranke, 25 Vsenemcev, trije nemški agrarci, eden krščanski socialist; slednjič 70 zastopnikov veleposestva namreč 49 konservativcev in 21 liberalcev. Ako prištejemo še šest virilnih glasov, dobimo število 242 članov češkega dež. zbora.

(Francija.) Državne finance provzročajo vladi velike sitnosti; proračun za prihodnje leto izkazuje namreč 91 milijonov frankov primanjkljaja. Budgetna komisija je našla sicer 40 milijonov pokritja, toda preostaja še vedno 51 milijonov.

(Španija.) Vlada bo pričela drugo leto resno varčevati. Z novim letom namerava število vojaških novincev zmanjšati kar za 40.000 mož. Na ta način si prihrani več milijonov, vojaštva bo imela še vedno dovolj za domačo potrebo. Pojavili so se zopet nemiri v več krajih.

(Med Kolumbijo in Venezuelo) razpor še ni poravnani; upati je, da se kmalu poravna. Predsednik v Kolumbiji želi miru in je mnenja, da mora venezuelska vlada storiti v tem oziru prvi korak. Pričela so se v tem oziru že nekaka pogajanja.

(Kitajsko.) Diplomati Lihungčang je pred kratkim dvakrat obiskal ruskega poslanika v Peking. Kitajski uradniki pravijo, da je Lihungčang prosil ruskega poslanika, naj Rusija Mandčurijo zopet odstopi Kitajski. Ruski poslanik je dejal, naj Kitajska v ta namen odpošlje posebnega odposlanika v Petrograd. Lihungčang je tako zloben, da bo to nalogo poveril svojemu najhujšemu sovražniku Cangleitungu.

(Vojna v južni Afriki.) Angleški listi so o burskem poveljniku Bothi zadaj čas pisali, da je obkoljen od treh strani, da se radi deževja in slabih cest ne more ganiti nikamor ter da je bržčas izgubljen. Brzjavke zdaj javljajo, da je Botha že izven vsake nevarnosti. Tako se je Angležem zopet izjalovila nada, da ujamejo burskega nadpoveljnika. Angleži še vedno nadaljujejo s tem, da ustrelje vsakega vjetega burskega poveljnika, ki ga dobe v pest. Buri se hočejo zdaj po tem ravnati in ustreliti nasprotno vsakega angleškega častnika, katerega vjamejo. Angleži so zopet obesili nekega burskega poročnika. Zaradi teh nesrečnih in divjakihi umorov so Buri silno razjarjeni. Ustaja po Kaplandiji se še vedno širi; več burskih oddelkov prodira pleneč in novince nabirajoč proti jugu. — Dne 6. oktobra so zgrabili Buri pri Graspanu angleški transport, pri katerem so bile razne burske žene in njih otroci. Ko so Buri nekatero Angležo ranili, ter se bližali vedno bolj, so ukazali Angleži, da se morajo burske žene in otroci postaviti prednje. Tako so Angleži izza njihovih hrbtov streljali na Bure. Tako so Buri postrelili osem svojih žen in dva svoja otroka. Ko so Buri to zapazili, so nehali streljati, kričali kot divje zveri in s kopiti pušk drli na Angleže, ter jih pobijali

kot stekle pse. Vojna dobiva nečloveški, divjaški značaj, a vendar se ne zganejo evropske države, da bi temu sramotnemu početju napravile konec.

Književnost.

(Odobrena šolska knjiga.) Slovenska stenografijska. Priredil Fr. Novak, c. kr. gim. prof. I del. Korespondenčno pismo (3 K). II del. Debatno pismo (2 K 40 vin). V Ljubljani, 1900 in 1901. C. kr. ministrstvo za bogoslužje in nauk je to knjigo odobrilo brez vsakršne premembe z razpisom z dne 30. septembra 1901, št. 28.261.

Razne stvari.

(Narodnosti na Dunaju.) Po najnovejši ljudski štetvi je izšlo ravno kar poročilo o številu posameznih narodnosti na Dunaju: Nemcev je bilo na Dunaju leta 1890 od 1000 prebivalcev 945,6, leta 1900 pa 927,5, torej se je število Nemcev zmanjšalo. Na 1000 prebivalcev je prišlo leta 1890 Čehov 518, leta 1900 pa 680, torej se je število Čehov povečalo. Na ostale narodnosti se je število leta 1890 na 1000 prebivalcev 2,6, leta 1900 pa 4,5. V petem okraju dunajskem se je petina prebivalstva izjavila, da spada k češki narodnosti. Nemško-nacionalno časopisje radi tega neugodnega izida psuje — dr. Luegerja. (Demon alkohol.) Sodnik Reynoldo razpravlja v angleški „Times“, kako strahovito se v Londonu širi pijanost pri ženskah. V preteklem letu je bilo v zapore Holloway oddanih radi pijanosti 10.658 žensk, med temi 3311 pijank iz navade, ki so bile že šestkrat radi pijanosti kaznovane.

Št. 39.232

3—1 (368)

Razglas.

Naročila na ameriške trte iz združenih državnih in deželnih trtnih nasadov za sadilno dobo 1901/1902.

Od štajarske dežele pridejo spomladi naslednje množine ameriških trt pod navedenimi pogoji v razprodajo, in sicer:

1) 500.000 požlahtnjenih trt, (večidel od rumenega šipona, laškega rilčka, belega burgundca, bele in rdeče žlahtnine, zelenega silvanca, rdečega traminca) na riparijo Portalis, vitis Solonis in rupestris Monticola.

2) 500.000 ukoreninjenih trt od riparii Portalis, vitis Solonis in rupestris Monticola.

3) Večje število reznik od ravno imenovanih treh vrst.

Cena za 1000 trt je naslednja:

I. Požlahtnjene trte za imovite posestnike 240 K, za vse druge posestnike 160 K.

II. Ameriške ukoreninjene trte za imovite posestnike 20 K, za druge 10 K.

III. Rezniki 6 K.

Pri naročilih od več kakor 1500 požlahtnjenih trt, 5000 ukoreninjenih trt ali reznikov od edne stranke si pridržujemo, zahtevano množino z ozirom na število drugih naročil znižati.

Naročila na te trte se vlagajo naravnost pri deželnem odboru ali po občinskih uradih, pri katerih se dobe v ta namen naročilni listi.

Občinska predstojništva imajo izpolnjene naročilne liste takoj deželnemu odboru izročiti. Vsa naročila je izvršiti do dne 1. decembra 1901, ker se na kasneje došla ne mora ozirati.

Naročila se bodo reševala po vrsti, kakor dojdejo, in dobi vsak naročnik gotovo zaželjene vrste, dokler je kaj zaloge.

Vse te trte se oddajajo le štajarskim posestnikom, in imajo zato one stranke, ki naroče trte naravnost pri deželnemu odboru, vložiti potrdilo od občine, da imajo vinograd v občini. Kupčevalci s trtami ne dobé prej omenjenega materiala.

Cene je umeti od kraja nasada in je do točno vsoto oddati pri prejemu trt, oziroma, ako jih dobe pri železnici, se bode pobiral znesek po poštne povzetju. Stroške za prevažanje in drugo plačajo odjemalci sami.

Pri vsakem naročilu je naznaniti: 1.) Ime, kraj in stan naročnika; 2.) davčno občino, v kateri leži vinograd; 3.) željeno vrsto trt; 4.) zadnjo železniško in pošno postajo, kamor se imajo trte poslati.

Ako je naročena vrsta že razprodana ali v nezadostni meri v zalogi, se jo bode nadomestilo z drugo podobno.

Gradec, v oktobru 1901.

Od štajarskega deželnega odbora.

Edmund grof Attems.

Proda se

pod ugodnimi pogoji trgovina z mešanim blagom, pri kateri je zganjeto in trafika ter je združena s trgovino tudi c. kr. pošta.

Natančneje se izve pod J. P. poste restante, Novacerkev, pošta Vojnik. (366) 3—1

Loterijske številke.

Linc, dne 19. oktobra 1901: 1, 10, 83, 66, 55, 63, 60, 14, 85, 81.

Zahvala.

Porodni prebradke izgube naše preljubljene hčerke oziroma soproge in matere, gospe

Mici Kavčič roj. Kopic

nadučiteljve soproge

došlo nam je toliko izrazov odkritočnega sočustvovanja, da nam ni moči vsacemu posebej se zahvaliti.

Storitve to tem potom ter izrekamo posebno srčno zahvalo rodbinam: Glinšek v Majšbergu, Pinterič v Ptuj, Writiz v Kozmicah, Wallner v Lehniku za podaritev krasnih vencev; mnogobrojnemu učitelstvu, ki je došlo k sprevedu od okoliške šole v Ptuj, Hajdine, St. Lovrenca n. D. p., Majšperga, Sv. Vida, Sv. Duha, Sv. Barbare v Halozah, da celo iz daljine Kaple in Sv. Lenarta v Slov. gor.; g. dr. Brumen, g. dr. Osvaldu in njegovi god. sestri; gg. percem iz Ptuja za njih milodonečni nagrobni prihiši žalosti ozir. na grobu premile rajke. Iskreno pa se tudi zahvaljujemo onim domačim farmanom in vsem drugim od drugod došlim znancom in prijateljem, ki so predrago rajko spremljali k zadnjemu počitku.

NOVACERKEV, dne 14. oktobra 1901.

Zalujoči ostali.

Naprodaj

je mlin na tri tečaje in kovačnica z 3 orali zemljišča z velikim sadonosnikom.

Cena 6.000 kron.

Več pove **Dokler Matija** Višnjavas, p. Vojnik. (369) 3—1

Otvoritev trgovine.

Usojam se cenjenemu p. n. občinstvu naznanjati, da sem otvoril 14. t. m. v Graški ulici št. 21

trgovino s špecerijskim blagom, barvami, zabelo, moko, žganjem in z dež. pridelki.

Svojo trgovino sem solidno pripravil in bodem imel vedno sveže stvari. Istotako se bodem potrudil, zahtevam p. n. odjemalcem vedno v vsakem oziru ustreči.

Posebno priporočam pristne kranjske klobase in pravi kranjski brinjevec, jamaika-rum, raznovrstne čaje in pristni francoski konjak.

Za prav obilen obisk prosim in se priporočam

I. Ravnikar.

(367) 1

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavebnih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika izber železnih nagrobnih križev!